

Ruhlara Teselli Veren Bir Ders...

Çimenler üzerinde öğle namazını huşu içinde eda ettik. Duadan sonra şu ders okundu:

"Eskiden beri şairler şiirlerinde ahbaplarıyla görüştükleri menzillerin mürur-u zamanla harabegâhlarına ağlamışlar. Bunun en fîrkatli levhasını da ben gözümle gördüm. İki yüz sene sonra gayet sevdiği dostların mahall-i ikametine uğrayan bir adamın hüznüyle; hem ruhum, hem kalbim gözüme yardım edip ağladılar... O vakit gözümün önünde harabezâra dönmüş yerlerin, gayet mâmur ve şenlikli ve neş'ell ve sürurlu bir surette bulunduğu zaman, yirmi seneye yakın en tatlı bir hayatta tedris ile kıymetdar talebelerimle geçirdiğim hayatımın o şirin safahatı, birer birer sinema levhaları gibi canlanıp görünerek; sonra vefat eder tarzında, hayali gözümün önünde epey zaman devanı etti. O vakit ehl-i dünyanın haline çok taaccüb ettim. Nasıl kendilerini aldatıyorlar? Çünkü o vaziyet dünyanın tam fâni olduğunu ve insanların da içinde misafir bulunduğunu bilbedahe gösterdi. Ehl-i hakikatin mütemadiyen dünya gaddardır, mekkârdır, fenadır, aldanmayınız demeleri ne kadar doğru olduğunu gözümle gördüm."

"Hem insan nasıl cismiyle, hanesiyle alâkadardır; öyle de kasabasıyla, memleketiyle, belki dünyasıyla alâkadar olduğunu kendim de gördüm. Çünkü; ben vücudum itibarıyla ihtiyarlık rikkatinden iki gözümle ağlarken, medresemin yalnız ihtiyarlığı değil, belki vefatından dolayı on gözle ağlamaya ihtiyacım vardı."

*"Rivâyet-i hadîste vardır ki; her sabah bir melâike çağırıyor: '**Ölmek için tevellüd edip dünyaya gelirsiniz, harab olmak için binalar yapıyorsunuz.**' diyor."*

"İşte, bu hakikati, kulağımla değil gözümle işitiyordum. Evet o vaziyetim o vakit beni nasıl ağlattırmış; on senedir hayalim, o vaziyete uğradıkça yine ağlıyor. Evet, binler sene yaşamış o ihtiyar kal'anın başındaki menzillerin harab olması ve onun altındaki şehrin sekiz sene zarfında sekiz yüz sene kadar ihtiyarlanması ve kal'a altındaki gayet hayatdar ve mecma-i ahbab olan medresemin vefatı, umum Osmanlı devletinde bütün medreselerin vefatını gösteren cenazesinin mânevi azametine işareten koca Van Kal'ası'nın yekpare taşı, ona bir mezar taşı olmuş. Âdetâ o medresedeki sekiz sene evvel benimle beraber bulunan merhum taleberim kabirlerinde benimle ağlıyorlar....ve onları ağlıyor gibi gördüm."

Hepimiz bir matem havasına büründük. Zaman zaman gözlerimizin yaşardığı da oldu... Yeşil ve zümrüdî çimenler üzerinde koyunlarını otlatan bir çoban, kavalından dökülen hazin nağmelerle gönüllerimizdeki hüzne iştirak ediyor gibiydi.

Bu rikkatli hava içinde, ders devam etti:

"... Ben o vakit anladım ki, vatanımdaki bu gurbete dayanamayacağım; ya bende kabre onların yanına gitmeliyim veyahut dağda bir mağaraya çekilip ecelimi orada beklemeliyim diye düşündüm. Dedim, madem dünyada böyle tahammül edilmez, sabırsızken, mukavemetsûz, yandırıcı firkatler var. Elbette mevt, hayata racihtir. Hayatın bu ağır vaziyeti çekilir dertlerden değildir. O vakit cihat-ı sitte denilen altı cihete nazar gezdirdim. Karanlıkları gördüm. O şiddet-i teessürden gelen gaflet bana dünyayı korkunç, boş, hâlî, başıma yıkılacak bir tarzda gösterdi. Ruhum ise, düşman vaziyetini alan hadsiz belâlara karşı bir nokta-i istinad ararken ve ruhda ebede kadar uzanan hadsiz arzuları tatmin edecek bir nokta-i istimdat taharri ederken ve o hadsiz firak ve iftiraktan ve tahrip ve vefattan gelen hüzün ve gama karşı teselli ararken, birden Kurân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın: **'Sebbeha lillâhi mafis-semâvati velardı ilâ âhir' âyetinin hakikati tecelli etti. O rikkatli, firkatli, dehşetli, hüzünlü hayâlden beni kurtardı; gözümü açtırdı. Baktım ki, meyvedar ağaçların başlarındaki meyveleri tebessüm eder bir tarzda bana bakıyorlar; **bize de dikkat et, yalnız harabezara bakıp durma** diyorlardı."**

Ders ilerledikçe, gönüller gam ve keder sislerinden arınıyor, gül goncaları gibi, katmer katmer açılıyordu. Gönüllere neş'e ve mutluluk yayılıyordu. Artık çehreler mütebessimdi. Bir yandan dersin bu tesellikâr ve ümit verici havası, öte yandan dağların ufukla birleşmesi, ovaların iç açıcı yeşilliği, az ilerdeki gölden kopup gelen bahar rüzgârı, gönüllerimizi, hissiyatımızı tamamen yıkıyor, ferahlatıyordu. Ve ders, şöyle devam ediyordu:

"Bu âyet-i kerîmenin hakikati böyle ihtar ediyordu ki: Van sahrasının sahfesinde misafir olan insanların eliyle yazılan ve şehir suretini alan sun'î bir mektubun, Rus istilâsı denilen dehşetli bir sel belâsına düşüp silinmesi neden seni bu kadar müteessir ediyor? Asıl Mâlik-i Hakikî ve her şeyin sahibi ve Rabbi olan Nakkaş-ı Ezelî'ye bak ki: Bu Van sahfesinde, mektûbatı, kemâl-i şa'saa ile eski zamanda gördüğün vaziyeti yine devam edip yazılıyorlar. **O yerler boş, harap, hâlî kalmış diye ağlamaların, Mâlik-i Hakikîsinden gaflet ve insanları misafir tasavvur etmemekten ve mâlik tevehhüm etmek yanlışından ileri geliyor..."**

"Fakat o yanlışlıktan ve o yakıcı vaziyetten bir hakikat kapısı açıldı. Ve o hakikati tam kabul etmeye nefis hazırlandı. Evet, nasıl ki, bir demir ateşe

sokulur; tâ yumuşasın, güzel ve menfaatdar bir şekil verilsin... öyle de, o hüzünengiz halet ve o dehşetli vaziyet ateş oldu, nefsimi yumuşattı. Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, mezkûr âyetin hakikatiyle, hakaik-î îmaniyenin feyzini tam ona gösterdi; kabul ettirdi. Evet, "lillâhil hamd" şu âyetin hakikati, îman feyziyle (Yirminci Mektub gibi risalelerde isbat ettiğimiz gibi) herkesin kuvvet-i imaniyesi nisbetinde inkişaf eden öyle bir nokta-i istinad ruha ve kalbe verdi ki, o vaziyetin dehşetinden yüz derece ziyade korkunç, zararlı musibetlere karşı gelebilir bir kuvveti, "İman-ı Billâh"dan verdi. Ve şöyle ihtar etti ki; senin Hâlık'ın olan şu memleketin Mâlik-i Hakiki'sinin emrine herşey musahhardır; herşeyin dizgini O'nun elindedir; O'na intisabın yeter. O Hâlık'ıma dayanıp, tanıdıktan sonra, düşman suretini alan bütün şeyler, düşmanlıklarını terkettiler...ağlattıran hâzin haller beni neş'elendirmeye başladılar..."

(...)

"... Çünkü bu medresem ve bu şehirde talebe ve dostlarımın arkalarında kalıp ağlamak vaziyetini şöyle aydınlattırdı ki; **ahbabın gittikleri âlem karanlıklı değil, yalnız yerlerini değiştirdiler; yine görüşeceksiniz diye ihtar etti.** Ağlamayı tamamen kestirdi. Ve dünyada onların yerine geçecek ve benzeyecek olanlarını bulacağımı ifham etti. Evet, '**LİLLÂHİL HAMD**' hem vefat eden Van Medresesi'nin Isparta Medresesiyle ihya edip, oradaki ahbabları dahi daha çok, daha kıymetdar talebeler ve ahbablarla manen ihya etti. Hem bildirdi ki; dünya boş, hâli olmadığım ve harab olmuş bir memleket suretini yanlış tasavvur ettiğimi, belki Mâlik-i Hakiki, hikmetinin iktizasıyla sun'î insanların levhalarını değiştiriyor; mektubunu tazelandiriyor."

Bu ifadeler, okuyanın lisanından döküldükçe ruhlara, kalblere, fikirlere, vicdanlara her an yeni bir neş'e, taze bir sürür bahşediyor, elem ve endişeleri silip süpürüyordu.

— Demek, dedim, Üstad Bediüzzaman Hazretleri Isparta'da medresesini te'sis etti!

— Evet, evet, dediler.

— **Şu hâlde, dedim, Van'da vefat eden medrese, ihsan-ı ilâhîyle Isparta'da ihya edildi. Burada ekilen tohumlar orada yeşerdi...**